

तसेच तुझ्या सामर्थ्याची निंदा करत तुझे शत्रु तुझ्याविषयी बोलू नयेत अशा अनेक गोष्टी बोलतील, या पेक्षा अधिक

दुःख ते काय! ॥ ३६ ॥

अवाच्येति । अवाच्यान् वादान् वचनानर्हांशब्दांस्तवाहितास्त्वच्छत्रवो वदिष्यन्ति ॥ ३६ ॥

तुझे अहित, अर्थात् तुझ्याविषयी बोलू नयेत अशा अनेक गोष्टी, तुझे शत्रु बोलतील. ॥ ३६ ॥

यच्चोक्तं 'न चैतद्विद्मः कतरन्नो गरीयो यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयुः' (२।६) इति तत्राह-----

या पूर्वी 'आम्ही जय मिळवावा किंवा त्यांनी आम्हास जिंकावे, यापैकी आम्हास श्रेयस्कर कोणते तेहि कळत

नाही.' (२।६) असे जे बोलले गेले त्याविषयीसांगताहेत-----

हतो वा प्राप्स्यसि स्वर्गं जित्वा वा भोक्ष्यसे महीम् ।

तस्मादुत्तिष्ठ कौन्तेय युद्धाय कृतनिश्चयः ॥ ३७ ॥

या धर्मयुद्धात मेलास तर स्वर्गास जाशील, आणि जिंकलास तर पृथ्वीचे साम्राज्य भोगशील, तेव्हा हे अर्जुना! युद्धाचा

निश्चय करून उठ. ॥ ३७ ॥

हतो वेति । पक्षद्वयेऽपि तव लाभ एवेत्यर्थः ॥ ३७ ॥

उभय पक्षामधे परिणामस्वरूप लाभ तुझाच आहे, असा भाव. ॥ ३७ ॥

यदप्युक्तं 'पापमेवाश्रयेदस्मान्' (१।३६) इति तत्राह-----

अर्जुनाने 'आम्हास पापच लागणार' (१।३६) असे जे बोलले होते त्या विषयीसांगताहेत-----

सुखदुःखे समे कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ ।

ततो युद्धाय युज्यस्व नैवं पापमवाप्स्यसि ॥ ३८ ॥

सुखदुःख, नफानुकसान आणि जय पराजय सारखेच मानून युद्धास तयार हो, असे केल्याने तुला कोणतेही पाप

लागणार नाही. ॥ ३८ ॥

सुखदुःखे इति । सुखेदुःखे समेकृत्वा तखा तयोः कारणभूतौ यौ लाभालाभावपि तयोरपि कारणभूतौ जयाजयावपि

समौकृत्वा । एतेषां समत्वे कारणं हर्षविषादराहित्यम् । युज्यस्व संनद्धो भव । सुखाद्यभिलाषं हित्वा स्वधर्मबुद्ध्या

युद्धयमानः पापं न प्राप्स्यसीत्यर्थः ॥ ३८ ॥

सुखदुःख समान समजून आणि त्यांचे कारणरूप जे लाभ आणि हानी त्यांचेविषयी देखिल समदृष्टि ठेवून, तसेच

त्यांचे देखिल कारणरूप जे जय आणि पराजय त्यांना देखिल समान लेखून, तू युद्धास तयार हो. उक्त सर्व समभावांचे

कारण हर्षशोकांपासूनची अलिप्तता आहे, भाव असा कि सुखादिअभिलाषा त्यागून स्वधर्म बुद्धिने अशा प्रकारे युद्ध

करताना, तुला कसलेही पाप लागणार नाही. ॥ ३८ ॥